

2026-06-10 Nr. NV-1568

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-26-577(2); 25-578(2) TAIS-26-3528(3); 26-3525(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ SPRENDIMŲ BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE TARPUSAVIO PRIPAŽINIMO IR VYKDYMO“ NR. XII-1322 1, 2, 53 IR 87 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 86(3), 86(4), 86(5), 86(6), 86(7), 86(8), 86(9), 86(10) IR 89 STRAIPSNIAIS IR XVIII(1) BEI XVIII(2) SKYRIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Įstatymo projektas)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Teisingumo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-06-02	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Skaitmeninių technologijų plėtra keičia nusikalstamų veikų pobūdį, reikia spręsti klausimus, susijusius su veiksmingu elektroninių įrodymų rinkimu. Tradiciniais laikomi tarptautinio teisminio bendradarbiavimo instrumentai – Europos tyrimo orderis (toliau – ETO) ir kiti savitarpio teisinės pagalbos mechanizmai – buvo kuriami atsižvelgiant į tradicinių įrodymų rinkimo poreikius ir grindžiami instituciniu tarpininkavimu tarp valstybių. Tokie mechanizmai ne visuomet leidžia pakankamai operatyviai reaguoti į skaitmeninėje aplinkoje kylančius poreikius, ypač tais atvejais, kai būtina skubiai užtikrinti elektroninių duomenų išsaugojimą ar jų pateikimą.

Įstatymo projektas parengtas siekiant perkelti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/1544, kuria nustatomos suderintos paskirtųjų įmonių ir teisinių atstovų skyrimo elektroniniams įrodymams (toliau – el. įrodymai) baudžiamajame procese rinkti taisyklės (toliau – Direktyva (ES) 2023/1544), nuostatas į nacionalinę teisę ir sudaryti teisinį pagrindą tinkamam Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/1543 dėl Europos įrodymų pateikimo orderių ir Europos įrodymų saugojimo orderių elektroniniams įrodymams baudžiamajame procese ir laisvės atėmimo bausmių vykdymui pasibaigus baudžiamajam procesui (toliau – Reglamentas (ES) 2023/1543) taikymui Lietuvos Respublikoje.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Įstatymų projektu siekiama::

- nustatyti Direktyvoje (ES) 2023/1544 nurodytų kategorijų paslaugų teikėjams, teikiantiems savo paslaugas Europos Sąjungoje, pareigą paskirti paskirtąją įmonę arba teisinį atstovą, atsakingus už kompetentingų Europos Sąjungos valstybių narių priimtų sprendimų ir orderių dėl el. įrodymų baudžiamajame procese gavimą, jų vykdymą ir vykdymo užtikrinimą bei įtvirtinti šių adresatų paskyrimo sąlygas ir tvarką, paslaugų teikėjų ir adresatų pareigas ir atsakomybę;
- įgalinti Vyriausybę paskirti centrinę instituciją, atsakingą už Direktyvą (ES) 2023/1544 įgyvendinančių nacionalinių nuostatų įgyvendinimo Lietuvos Respublikoje koordinavimą, informacijos mainus ir bendradarbiavimą su kitų valstybių narių paskirtomis centrinėmis institucijomis ir, prireikus – Europos Komisija;
- paskirti Lietuvos Respublikoje kompetentingas institucijas pagal Reglamentą (ES) 2023/1543 bei nustatyti efektyvias, proporcingas ir atgrasančias sankcijas už šiame reglamente nustatytų pareigų nevykdymą ar netinkamą vykdymą bei šių sankcijų skyrimo tvarką;
- sukurti teisinį pagrindą Generalinei prokuratūrai atlikti užtikrinamas nacionalinių institucijų pasirengimas naudoti e. CODEX infrastruktūrą tarpvalstybinio teisminio bendradarbiavimo baudžiamųjų bylų procesuose;
- pakeisti Įstatymo 53 straipsnio 12 dalį, panaikinant papildomą atsisakymo vykdyti Europos tyrimo orderio dėl itin didelių išlaidų pagrindą, ir nustatyti, kad sprendimą tokiais atvejais gali priimti tik išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☒ Taip ☐ Ne

Igyvendinant Reglamente (ES) 2023/1543 nustatytą reikalavimą naudoti decentralizuotą IT sistemą, pagrįstą e. CODEX architektūra, prireiks papildomų valstybės biudžeto lėšų, susijusių su techninės infrastruktūros sukūrimu ir pritaikymu, programinės įrangos kūrimu ir integracija, sistemos testavimu, parengimu eksploatacijai bei jos palaikymu.

Šių sprendimų įgyvendinimas yra įtrauktas į teisingumo ministro valdomo projektų portfelio projektą, kurio paskirtis – sukurti nacionalinę Teismo bendradarbiavimo civilinėse ir baudžiamosiose bylose informacinę sistemą, užtikrinančią tarpvalstybinį elektroninį keitimąsi duomenimis tarp Lietuvos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

2026 m. reikalingos lėšos (40 tūkst. Eur.) teismų daliai numatomos dengti iš Teisingumo ministerijai skirtų asignavimų, o prokuratūros daliai – iš Generalinei prokuratūrai skirtų asignavimų. 2027–2029 ir vėlesniais metais lėšų poreikis bus planuojamas atitinkamų informacinių sistemų valdytojų asignavimuose formuojant atitinkamų metų valstybės biudžetą.

Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros preliminariniu vertinimu, į minėtą teisingumo ministro valdomo projektų portfelio projektą įtrauktų sprendinių, įskaitant el. įrodymų dalį pagal Reglamentą (ES) 203/1543, plėtrai ir palaikymui 2027–2029 m. laikotarpiu bendras lėšų poreikis galėtų sudaryti: 2027 m. – apie 152 tūkst. Eur, 2028 m. – apie 175 tūkst. Eur ir 2029 m. – apie 189 tūkst. Eur. Preliminarus lėšų poreikis numatytas Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros informacinių sistemų vystymo poreikio paraiškoje ir bus tikslinamas atsižvelgiant į Europos Komisijos rengiamas technines specifikacijas ir būsimus funkcinius reikalavimus.

Papildomų valstybės biudžeto lėšų gali prireikti Vyriausybės paskirtos centrinės institucijos funkcijų vykdymui. Šių lėšų poreikis bus planuojamas teisės aktų nustatyta tvarka Vyriausybei paskyrus centrinę instituciją.

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKymo IŠLAIDOS) ☒ Taip ☐ Ne	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☒ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐ Taip ☒ Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☒ Taip ☐ Ne

Priėmus Įstatymą, valstybės biudžeto lėšų reikės nacionalinei Teismo bendradarbiavimo civilinėse ir baudžiamosiose bylose informacinei sistemai sukurti ir ją naudoti, užtikrinant tarpvalstybinį elektroninį keitimąsi duomenimis tarp Lietuvos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☐ TM ☒ FM ☐ AM ☒ EIM ☐ EM ☐ KAM ☐ KM ☐ SADM ☐ SAM ☒ SM ☐ ŠMSM ☐ URM ☒ VRM ☐ ŽŪM ☐ LSA
☐ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☐ Nevyriausybinių organizacijų ☐ Kita

Įstatymų projektai taip pat derinti su Generaline prokuratūra, Teisėjų taryba, Nacionaline teismų administracija, Policijos departamentu, Ryšių reguliavimo tarnyba, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcija, Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra, Lietuvos verslo konfederacija, Kauno technologijos universiteto Interneto paslaugų centru, Asociacija „INFOBALT“.

Įstatymų projektai papildomai derinti su Nacionaline teismų administracija, Teisėjų taryba ir Generaline prokuratūra dėl Generalinės prokuratūros pastabos dėl kompetentingų institucijų paskyrimo. Įstatymo projektas patikslintas, atsisakant galimybės bylos nagrinėjimo teisme proceso stadijoje Europos įrodymų pateikimo orderio ir Europos įrodymų saugojimo orderio išdavimą pavesti prokurorui ir (ar) ikiteisminio tyrimo teisėjui. Į Vidaus reikalų ministerijos, Finansų ministerijos pateiktas tikslinamojo pobūdžio pastabas atsižvelgta atitinkamai patikslinus įstatymo projektą, atitikties lenteles ir aiškinamąjį raštą.

Derinimo pažyma parengta dėl Generalinės prokuratūros, Teisėjų tarybos ir Nacionalinės teismų administracijos likusių pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta arba iš dalies atsižvelgta. Argumentai, kuriais vadovaujantis neatsižvelgta arba iš dalies atsižvelgta į minėtų institucijų pasiūlymus, susiję su keičiamo teisinio reguliavimo tikslais, atitinka naujojo teisinio reguliavimo nuostatas.

Į Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės pastabas ir pasiūlymus iš esmės atsižvelgta.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos ir pasiūlymai Įstatymo projektui neturi (2026 m. birželio 10 d. išvada Nr. NV-1561).

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

2023 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/1543 dėl Europos įrodymų pateikimo orderių ir Europos įrodymų saugojimo orderių elektroniniams įrodymams baudžiamajame procese ir laisvės atėmimo bausmių vykdymui pasibaigus baudžiamajam procesu, nuostatos į nacionalinę teisę turi būti perkeltos iki 2026 m. rugpjūčio 18 d.

PAŽYMĄ PARENGĖ	Artūras Norkevičius
	Viešojo valdymo grupė, vyresnysis patarėjas